

Rocznik Pedagogiczny

tom 47

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Rocznik Pedagogiczny

tom 47

pod redakcją Agnieszki Cybał-Michalskiej

POZNAŃ 2024

Komitety Redakcyjne

Agnieszka Cybal-Michalska – redaktor naczelna
Sylvia Jaskulska – zastępca redaktor naczelnej
Mateusz Marciniak – sekretarz
Karina Barecka – członkini Komitetu Redakcyjnego
Anna Borkowska – członkini Komitetu Redakcyjnego
Marianna Racka – członkini Komitetu Redakcyjnego

Członkowie

Maria Czerepaniak-Walczak, Slaven Gašparović, Orit Haller-Hayon, Brigita Janiūnaitė,
Dorota Klus-Stańska, Stefan M. Kwiatkowski, Zbigniew Kwieciński, Tadeusz Lewowicki,
Marina Metz, Ana Sofia Antunes das Neves, Jerzy Nikitorowicz, Marian Nowak,
Slavica Pavlović, Kazimierz Przyszczypkowski, Karel Rýdl, Piotr Szybek, Bogusław Śliwerski

Redaktorzy tematyczni

Ana Sofia Antunes das Neves (pedagogika społeczna)
Maria Czerepaniak-Walczak (pedagogika szkoły wyższej)
Slaven Gašparović (pedagogika środowiskowa, pedagogika miejsca)
Orit Haller-Hayon (pedagogika pracy, pedagogika porównawcza)
Brigita Janiūnaitė (innowacje w edukacji)
Dorota Klus-Stańska (dydaktyka, pedagogika wczesnej edukacji)
Stefan M. Kwiatkowski (kształcenie zawodowe)
Marina Metz (pedagogika społeczna, pedagogika środowiskowa)
Jerzy Nikitorowicz (edukacja międzykulturowa)
Kazimierz Przyszczypkowski (polityka oświatowa)
Bogusław Śliwerski (teoria wychowania)

Redaktor: Teresa Karasińska
DTP / redakcja techniczna: Marcin Tyma

© Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2024

Wersja elektroniczna publikacji jest dostępna na
licencji Creative Commons – Uznanie autorstwa
– Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych
4.0 Międzynarodowe

<https://wse.amu.edu.pl/>
<http://rocznik.home.amu.edu.pl/>
Wersja pierwotna: drukowana

ISSN (Online) 2719-888X ISSN (Print) 0137-9585
DOI: 10.14746/rp

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
61-701 POZNAŃ, UL. FREDRY 10
www.press.amu.edu.pl

Sekretariat: tel. 61 829 46 46, faks 61 829 46 47, e-mail: wydnauk@amu.edu.pl
Dział Promocji i Sprzedaży: tel. 61 829 46 40, e-mail: press@amu.edu.pl

Wydanie I. Ark. wyd. 19,00. Ark. druk. 20,125

DRUK I OPRAWA: VOLUMINA.PL SP. Z O.O., SZCZECIN, UL. KS. WITOLDA 7-9

OD REDAKCJI

Tom, który oddajemy do rąk Czytelniczek i Czytelników, przynosi wielowątkową refleksję nad współczesną pedagogiką – jej teorią, praktyką i społecznym kontekstem. Artykuły zebrane w bieżącym numerze podejmują zarówno pytania o etyczne fundamenty edukacji, jak i pokazują konkretne rozwiązania praktyczne odpowiadające na zmieniające się potrzeby uczniów, nauczycieli oraz instytucji.

W tomie Autorzy i Autorki pochylają się nad ważnymi tematami, takimi jak relacje, troska i wychowanie w perspektywie etycznej i terapeutycznej. Danuta Kopeć w artykule *Etyka troski a doświadczenie bycia z osobą z głęboką intelektualną i wieloraką niepełnosprawnością* ukazuje znaczenie uważnej obecności i odpowiedzialności jako podstaw pedagogicznych relacji. Anna Mańkowska w tekście *Psychopedagogiczna i terapeutyczna funkcja bajek oraz opowiadań* podkreśla rolę narracji w procesie wspierania dzieci, a Anna Gulczyńska i Magdalena Szutarska prezentują *Strukturalny model pracy z kartami metaforycznymi* – narzędzie, które łączy w sobie potencjał edukacyjny i terapeutyczny. Problematykę trudnych doświadczeń młodzieży porusza również Daria Głowiak w swoim artykule na temat zaburzeń odżywiania w kontekście odpowiedzialności szkoły i pedagogów. Natomiast Sylwia Jaskulska w artykule *Profilaktyka w szkole oparta na dowodach naukowych* analizuje skuteczność interwencji edukacyjnych i wskazuje na potrzebę odpowiedzialnego wdrażania działań profilaktycznych.

Kolejny wątek obecny w aktualnym tomie to uczniowie i studenci wobec wyzwań współczesności. Katarzyna Sadowska przygląda się aktywności muzycznej uczniów poznańskiej szkoły „Łejery” i ukazuje ją jako przykład unikatowych praktyk edukacyjnych kształtujących wrażliwość i zaangażowanie. Z kolei Joanna Bednarczuk-Kasprzyk i Małgorzata Kamińska analizują postawy studentów kierunków pedagogicznych wobec zmian klimatycznych i podkreślają znaczenie świadomości ekologicznej przyszłych nauczycieli. Zofia Remiszewska natomiast bada gotowość młodzieży akademickiej do podejmowania zadań ponadosobistych i ukazuje potencjał społecznego zaangażowania.

Nauczyciel w centrum zmiany edukacyjnej to temat, który podejmują zarówno Anna Borkowska i Karina Barecka w artykule *Działalność innowacyjna nauczyciela: uwarunkowania i ewaluacja procesu zmiany*, jak i Małgorzata Czapla w tekście *Cechy osobowe nauczycieli cenione przez młodzież*, który ukazuje, jakie

postawy i kompetencje pedagogiczne młodzież uznaje dziś za wartościowe i inspirujące.

Wątek edukacji w zróżnicowanych kulturowo środowiskach podejmuje Veronika Soloshenko, analizując wyzwania edukacji międzykulturowej w ramach polityki oświatowej. Z kolei Magdalena Barańska i Konrad Nowak-Kluczyński przedstawiają rozwój działalności edukacyjno-szkoleniowej nauczycielek-animatorek przy Radzie Oświaty Polonijnej we Włoszech. Ukazują ich rolę jako aktywnych uczestniczek transnarodowej sieci edukacyjnej. Dobrochna Hildebrandt-Wypych w artykule *Ramy interpretacyjne i klucze powiązań w narracjach narodowych: przyczynek do socjologicznej analizy podręczników do historii* podejmuje krytyczną analizę sposobów konstruowania narodowej tożsamości w edukacji historycznej.

Dział „Działalność KNP PAN” oraz sprawozdania z ważnych wydarzeń naukowych przypominają, że *Rocznik Pedagogiczny* pozostaje nie tylko forum refleksji teoretycznej, ale jest również przestrzenią dokumentującą i współtworzącą życie środowiska pedagogicznego – zarówno w wymiarze akademickim, jak i praktycznym. W *Roczniku* odnotowujemy X Jubileuszową Konferencję Światowego Centrum Studiów Kobięcych, a także 50-lecie działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Swarzędzu, które stało się przyczynkiem do powstania artykułu autorstwa Klaudii Jóźwiak.

Sprawozdania z Letniej Szkoły Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej oraz z konferencji ogólnopolskich i międzynarodowych podkreślają integracyjną rolę badań edukacyjnych oraz znaczenie kategorii pamięci w myśleniu pedagogicznym, co dopełniają zamykające tom wspomnienia o profesorach Zbigniewie Kwiecińskim, Tadeuszu Lewowickim i Aleksandrze Zandeckim – wybitnych pedagogach, których dorobek naukowy i osobowości trwale wpisały się w historię polskiej pedagogiki.

Redakcja